

Bijen

Wat?

De honingbij is door iedereen gekend. Dit diertje is eigenlijk een 'tamme' of gedomesticeerde soort die door imkers gehouden wordt. Naast de honingbij leven er in ons land nog **meer dan 300 wilde bijensoorten**. Dit zijn de zogenaamde solitaire bijen: zij leven niet in grote kolonies maar maken elk hun eigen nestje. Net zoals de honingbijen zijn ze erg nuttig: ze bestuiven allerlei planten. Daarom vormen ze een **economisch belangrijke groep**. Honing maken ze echter niet.

Bovendien hoef je van solitaire bijen helemaal geen schrik te hebben: ze **steken zelden of nooit** en vele soorten zijn niet in staat de menselijke huid te doorprikken. Integendeel, het zijn erg interessante beestjes om te observeren.

Wilde bijen zijn er in veel vormen en kleuren. Sommige maken een nestje in de grond (bijv. zandbijen), andere verkiezen gaatjes in muren of holle stengels (bijv. metselbijen). Vooral deze laatste groep kan je gemakkelijk helpen.

Vele bijensoorten zijn de laatste decennia **zeldzamer geworden**. De versnippering van natuurgebieden en een tekort aan nectar- en stuifmeelaanbod liggen wellicht aan de basis van de achteruitgang van de bijen.

Ecologische winst

Bijen hebben in principe **niet veel leefruimte nodig**. Vele soorten vliegen niet veel verder dan enkele tientallen meters van hun nestje; een minderheid legt grote afstanden af. Door bedrijventerreinen bijenvriendelijk in te richten, krijgen deze diertjes extra ruimte. Bovendien kunnen bedrijventerreinen op die manier **groene stapstenen** worden waarvan door het landschap reizende bijen (én vlinders) gebruik kunnen maken om even bij te tanken.

Bijen zijn dus een ideale diergroep die je kan helpen door het nemen van slechts enkele, goedkope en eenvoudige maatregelen.

Praktisch

Bijenhotel

Te koop:

winkel.natuurpunt.be

Zelf maken:

- neem een stuk hout (bijv. een schijf uit een eikenstam, dikte ca. 20 cm)
- boor er gaatjes met verschillende diameters in (ca. 10-15 cm diep). Er zijn namelijk grote en kleine bijensoorten die elk hun voorkeur hebben.
- Zo'n bijenhotel hangt best tegen een zuidgerichte gevel, min of meer op ooghoogte, als het kan op een (tegen wind en regen) beschutte plek.
- Je hebt er in principe geen onderhoud aan.

Alternatieve bijenkastjes bestaan uit clusters (horizontale) holle (riet)stengels of vliertakjes die in een houten frame op gelijkaardige wijze worden opgehangen.

Wie verder wil gaan dan een eenvoudig bijenhotel, kan zelfs een heuse **beestentoren** in de bedrijfstuin bouwen. In een beestentoren worden diverse nestmogelijkheden voor bijen aangeboden, evenals ruimte voor *hommel*hesten of zelfs overwinterplekjes voor *vlinders*. Een beestentoren heeft ook een hoog educatief gehalte.

Een handleiding voor de bouw van een beestentoren vind je op www.natuureducatie.be.

Niets doen en toch bijen aantrekken!

Is er nog een braakliggend (stukje) terrein beschikbaar? Hier komen vanzelf planten die geliefd zijn door bijen. Slangenkruid, kaasjeskruid, honingklaver en wilde reseda zijn enkele voorbeelden.

Zandbijen verkiezen kale, zandige bodems om hun nestje in te graven. Taluds en zonbeschenen steilrandjes zijn ideale nestplaatsen voor tal van bijtjes. Deze maatregel bestaat dus uit een nietsdoen-beheer. Probeer –in samenwerking met lokale Natuurpunt-vrijwilligers- de evolutie wel op te volgen. Zandige hellingen die dichtgroeien, kan je bijv. weer openmaken. Zorg ervoor dat je ruig hoekje niet té sterk verbost. Wilgen en spork zijn wel boomsoorten die veel nectar produceren en druk bezocht worden door bijen. Die bomen mag je dus wel een kans geven; dat kan bijv. ook in een vogelbosje of houtkant.

Je kan er ook voor kiezen om een bloemenweide in te zaaien (zie fiche Vlinders).

De provincie Oost-Vlaanderen organiseert de actie 'Verbijsterende bijen' voor burgers. Hoewel deze actie zich niet op bedrijven richt, kunnen bedrijven de bijhorende [folder](#) wel gebruiken als basis voor een alternatieve **bloemenweide**.

Gebruik geen pesticiden

Voor zowat alle ongewervelden is het gebruik van allerlei pesticiden bijzonder nefast. De achteruitgang van vlinders en bijen werd de voorbije decennia bestendig door een meergebruik van chemische producten. Er zijn echter milieuvriendelijke alternatieven voorhanden (zie velt.be).

Kosten

De kosten van dit project zijn beperkt tot het maken of aankopen van bijenkastjes en eventueel het aankopen van zaaigoed voor een bloemenweide. De prijs van bijenkastjes in de handel bedraagt ca. 15 tot 25 EUR.

Contact

bijen@natuurpunt.be